

1. “सा विद्या या विमुक्तये” — इत्यस्य अर्थः कः?

- A. विद्या धनाय भवति
B. विद्या गानाय उपयुक्ता
C. या विद्या मोक्षदायिनी सा एव विद्या
D. या विद्या परिक्षायाम् उपयुक्ता (C)

व्याख्या: पाठे स्पष्टं वर्तते — विद्या सा एव या बन्धनात् विमुक्तये भवति।

2. “मातृदेवो भव” — इत्यत्र कः उपदेशः अस्ति?

- A. पितरं वन्दस्व
B. मातरं देववत् पूजनीयाम् मन्यस्व
C. देवस्य पूजनं कुरु
D. मातुः अपराधं मा कुरु (B)

व्याख्या: ‘मातृदेवो भव’ इत्युक्त्या मातरं देवतुल्यं पूजनीयां मननीयां च इत्यर्थः।

3. “धर्मेण हीनाः पशवः समानाः” — इत्यस्य सन्देशः कः?

- A. धर्महीनाः मानवाः पश्यन्ति
B. धर्महीनाः जनाः पशुभ्यः अपि नीचाः
C. धर्मं विना मनुष्यः पशुवत् भवति
D. धर्मं विना शिक्षां लभेत (C)

व्याख्या: पाठे धर्मस्य महत्त्वं प्रदर्श्यते — धर्मं विना मनुष्यस्य मूल्यं न भवति।

4. “शरणागत वत्सलः” — इत्यत्र कस्मै विशेषणं प्रयुक्तम्?

- A. गुरवे
B. प्रभवे
C. मित्राय
D. पितामहाय (B)

व्याख्या: पाठे ‘प्रभुः’ शरणागतानां वत्सलः भवति इत्युक्तं।

5. “कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन” — इति वाक्यं कुत्रतः उद्धृतम्?

- A. रामायणात्
B. वेदात्
C. महाभारतात्
D. भगवद्गीतायाः (D)

व्याख्या: एषा प्रसिद्धा सूक्तिः भगवद्गीतायाम् अस्ति।

6. “विद्या विवादाय धनं मदाय” — इत्यस्य तात्पर्यं किम्?

- A. विद्या धनं जनयति
B. पण्डिताः विद्यां विवादाय प्रयुज्जते
C. धनं विद्वांसां बन्धनम्
D. धनं मोक्षदायकम् (B)

व्याख्या: पाठे विद्यायाः उपयोगः भिन्नः भवति — पण्डिताः ताम् विवादाय प्रयुज्जते, धनिनः तु मदाय।

7. “एकोऽपि सुवर्णकणीर्न हानिकारकः” — इत्यस्य सन्देशः कः?

- A. सुवर्णं दुःखाय
B. अल्पं अपि सद्गुणं प्रियं भवति
C. सुवर्णं चोराय लाभप्रदं
D. कणः नैव उपयोगी (B)

व्याख्या: एकः अपि सद्गुणः मूल्यवान् भवति इत्यस्मात् सूक्ते संदेशः लभ्यते।

8. “आदित्यस्य नमस्कारं ये कुर्वन्ति दिने दिने” — इत्यत्र कः लाभः निर्दिष्टः?

- A. विद्या प्राप्तिः
B. दीर्घायु भवति
C. धनलाभः
D. कीर्तिः लभ्यते (B)

व्याख्या: पाठे उक्तं — आदित्यनमस्कारं कुर्वतः दीर्घायुः भवति।

9. “सन्तोषः परमो लाभः” — इत्यस्य भावः कः?

- A. धनं श्रेष्ठं लाभः
B. सन्तोष एव श्रेष्ठतमः लाभः
C. लाभः दुःखकारकः
D. लाभं विना दुःखं (B)

व्याख्या: पाठे सन्तोषस्य महत्त्वं प्रदर्श्यते — सः एव परमो लाभः।

10. “नम्रता शोभते विदुषाम्” — इत्यत्र कः विशेषणः दत्तः?

- A. गर्विता शोभते
B. नम्रता धूरतानाम्
C. नम्रता पण्डितानाम् शोभते
D. नम्रता सर्वेषाम् दुर्लभा (C)

व्याख्या: पाठे स्पष्टीकृतं — विदुषां मध्ये नम्रता अधिकं शोभां वाही।